

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 09650

FEYGL IN DER LUFTN

Shemuel Tsesler

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שמואל צעסלער

פייגל אין דער לופטן

קינדערלידער און קרויזשפילן

מיט א וואָרט פאַרום
פון מלך ראָוויטש

הילע געצויכנט פון ב. נעמיראווסקי

ארויסגעגעבן פון א געזעלשאַפטלעכן קאַמיטעט, אויף דער
איניציאַטיוו פון דראַמקרייז „ר. זאַסלאַווסקי“ אין טוקומאַן

ט ו ק ו מ א ו

א ר ג ע נ ט י נ ע

1 9 3 9

PÁJAROS EN EL AIRE

(FEIGL IN DER LUFTN)

POESIAS Y RONDAS PARA NIÑOS

de **SAMUEL CHESLER**

TUCUMAN, ARGENTINA

1 9 3 9

פייגל איז דער לופטן

קינדערלידער

און

קרייזשפילן

א זוארט פאר וים

פאר טאטע-מאמעס, פאר לערערס און פאר

מחברים פון קינדער-ליטעראטור

אין טוקומאן, אין א הייסער, סובטראָפּישער שטאָט פון צפון-אָרנענטינע, איז פאַראַנען אַ קליינע יידישע שולע. דאָרט איז דאָ אַ לערער, אַ „גרינער“ נאָך, קוים עטלעכע יאָר אין דעם לאַנד, געקומען איז ער פון אַרום ביאַליסטאָק, וווּ ער איז אויך געוועזן אַ לערער. הייסן הייסט ער אזוי ווי דער מחבר פון דעם בוך, שמואל צעסלער, און אזוי ווי דאָס בוך איז איינס פון די גוטע יידישע קינדער-לידער-ביכער, איז אויך זיין מחבר איינער פון די גוטע יידישע קינדער-לידער-דיכטער.

צו זאָגן איז לייכט — עס איז אַן אינדיווידועלער ענין: מיר געפעלט און טו מיר עפעסן צו באַגרינדן וועט זיין שווערער, נאָך איך וועל פּרוּבירן.

מיט אַ פּאָר יאָר צוריק איז אין דער יידישער ליטעראטור גע-וועזן אַן אונטערגאַנג פון קינדער-ליטעראטור. די זאך איז געקומען גאָר איינפאַך. יידישע פאַרלעגערס און לערערס האָבן זיך אַרומ-געזען, אַז די סחורה פּעלט. און מען האָט זי געוואָלט מעכאַניש זיך פאַרשאַפן. מען האָט זיך געווענדעט צו די אָנגענומענע דיכטער און געזאַגט: שרייבט, יאַטן! — און יאַטן האָבן זיך אַ נעם גע-טון צו דער מלאכה — אויך מעכאַניש. אַ פשוטע זאך: אַ דערוואַקס-סענער זאָגט „טיש“ און אַ קינד זאָגט „טישעלע“. און עס איז גע-וואָרן איבערנאַכט אַ ליטעראטור פון „לע“, מען האָט געלעלעט אויף טישעלעך און אויף בענקעלעך. אָבער דער סוף איז געווען, אַז, די ערשטע די קינדער און שפּעטער די לערערס, האָבן מיט עקל די לי-טעראטור אָפּגערוקט פון זיך. נישט אין דעם באַשטייט קינדער-ליטעראטור. קינדער-ליטעראטור באַשטייט אין דער ערשטער רייע אין עכטן קינדערישן געמיט. קינדער זענען נישט קיין נאַרעלעך

און מען קען צו זיי מיט קיין נאָרישקייטן נישט צוגיין, קינדערישע
נאָרישקייטן זענען פּאַנטאַזיעס — פּאַעטישע פּאַנטאַזיעס פון נאָך
אומדערפאַרענע מענטשן, וואָס זענען אין וווקס קלענער פון די
אַלטע.

שאַפונגען פאַר קינדער מוזן האָבן אַ זין, מוזן זיין פאַרענדיקט,
דער מחבר מוז עפעס וועלן, ער מעג וועלן אַ פּאַנטאַסטישע זאך,
אַבער זי מוז האָבן אַ דעצידירטע לאַגיק אין זיך. זיי מוזן זיין שטאַרק
בילדעריש, קינדער זענען אינסטינקטיווע מבינים אויף קונסט,
אויסדריקלעך אויף קונסט, קינדער זענען גרויזאמע מבינים,
זיי שטייען אָפּ מיט רוגזה זאַכן, וואָס זענען נישט קינסטלעריש.
קינדער זענען אַפילו גרעסערע מבינים אויף קונסט ווי דערוואַקס
מענע, זייערע געמיטער זענען ריינער, זייערע נשמות נאָך נענטער
צו גאָט און צו דער נאַטור.

קינדערדיכטונגען טאָר מען נישט שאַפן כלאַהרדי, נאָך
אַרבעט, מיט נאָך מער קאַנצענטרירטקייט ווי דיכטונגען פאַר דער-
וואַקסענע. קינדערדיכטונגען דאַרפן זיין פערפעקטע, ווייל קינדער
לעזער האָבן פיינט פשרות, און צווינגט מען זיי צו לעזן נישט עכטע
זאַכן, איז ווי מען צווינגט זיי צו עסן מאַכלים, וואָס זייער נאַטור
זענען זיי דערווידער. זיי קריגן פיינט די מאַכלים, צוזאַמען מיט די,
וואָס צווינגען זיי צו זיי.

נאָך אין בוענאָס איירעס, אין דער „ידישער צייטונג“, האָב
איך געלעזן צעסלערס קינדער-לידער און שטאַרק הנאה געהאַט פון
זיי. איך האָב מיר געווונשן ווידער צו זיין אַ לערער און געבן די
דיכטונגען צו לעזן מיינע תלמידים. איך געדענק גוט ווי איך האָב
מיד געמוטשעט צו געפינען אין דעם באַרג פון דער ידישער קינד-
דערליטעראַטור כאַטש איין קליינע שאַפונג פאַר יעדער ידיש-
לעקציע. שפעטער בין איך געוועזן אין טוקומאַן און עטלעכע טעג
נאָכאַנאַנד אָבסערווירט צעסלערן, אָבסערווירט אים אין זיין היים
אין זיין באַציונג צו זיין נאָענטסטער תלמידה'לע, זיין אייגן געראַטן
טעכטערל, אָבסערווירט אים אויך אין זיין שולע און געזען דאָס פאַר-
געניגן פון זיינע שילער, ווען ער האָט זיי געהייסן דעקלאַמירן אַדער
זינגען זיינס אַ ליד.

קינדער האָבן פיינט אַ שפראַך אויף גרודעס. צעסלערס שפראַך
איז גלאַט.

קינדער האָבן ליב בילדער. צעסלער האָט זיי — הגם נישט אין
איבערפלוס.

קינדער האָבן ליב אַ פאַרענדיקט מעשהלע אין יעדן ליד, אינ-
האַלט. אזוי איז אין צעסלערס לידער.

קינדער האָבן ליב, אַז די לידער זאָלן זיין געוויקלט אין מו-
זיקאַלישקייט, ווי צוקער אין פוטערווייכער שאַקאַלאַד, וואָס מאַכט

די זיסקייט אליין צעגיין אין מויל. א סך פון צעסלערס לידער זיי-
נען טאקע אזוי געוויקלט אין מוזיק, אין נאטירלעכער מוזיק, אז זיי
צעגייען זיך אליין אין מויל. קינדער האָבן דאָס ליב.

קינדער האָבן ליב דעם דראַמאַטיש-דעקלאַמאַטאָריש-טעאַטראַ-
לישן עלעמענט אין ליד. קינדער-לידער דאַרפן, מ ו ז זיך לאָזן
דעקלאַמירן. און אַ גרויסער טייל פון צעסלערס לידער בעטן זיך
צו דעקלאַמאַציע — אַנדערע אויך צו געזאַנג.

איך הויב ארויס ווי ממש פערפעקטע קינדער-לידער: די קראַנץ
קע טשערעפאַכע, אַ פידלער, צווישן עופות, בלימעלעך, חיהלעס ליאַל-
קע און אַנדערע מער, וואָס איך צייל דאָ נישט אויף.

וואָלט מען מיך געפרעגט וואָלט איך אַ טייל לידער נישט
אַריינגענומען אין דער זאַמלונג. איך וואָלט אויך וווּ נישט וווּ אַ
סטראָף אַרויסגענומען און וווּ נישט וווּ אַ וואָרט געענדערט. איך
וואָלט אויך די שרעקעוודיקע סאַציאַלע מאָטיוון אַרויסגענומען, נישט
ווייל איך שרעק מיך פאַר די מאָטיוון, נאָר ווייל גראַד די דאָזיקע
לידער געלינגען צופעליק צעסלערן צום שוואַכסטן.

אַבער אלץ אין אלעמען: קינדער-לידער-דיכטער! אַט אזוי
דאַרף מען שרייבן! און טאַטע-מאַמע און לערערס! — אַט אזעלכע
לידער דאַרף מען די קינדער געבן. אנו פרעגט ביי די בעלי דבר
אליין און איר וועט באַלד האָבן דעם רעזולטאַט. גיט אַ פרווו מיט
דער „קראַנקער טשערעפאַכע“, אָדער „דעם פידלער“. די קינדע-
רישע אייגעלעך וועלן באַלד אויפלייכטן, די אויערלעך זיך אויס-
שפיצן. דאָס איז עפעס גוטס פאַר זיי.

און דאָס איז דער לוי פאַר דער מיזאַמער און ערנסטער אַר-
בעט פון אַ דיכטער, וואָס סקאַנדירט מיט דער גרעסטער ליבשאַפט
טאָג און נאַכט זיינע קינדער-לידער, וואָס פּיילט זיי כסדר און כסדר,
דאָ אַריין אַ וואָרט און דאָ אַרויס אַ וואָרט, אַט אזוי ווי ערנסטע
דיכטער פון קינדער-לידער דאַרפן טון. אַ דיכטער, וואָס האָט זיין
מיסיע פאַרשטאַנען; די שיינע מיסיע פון אַ דיכטער פאַר יידישע
קינדערלעך איבער גאָר דער וועלט. שוין היינט האָט מען צעסלערן
אויף דער יידישער וועלט אָפגעשאַצט אין די פּעדאַגאָגישע זשורנאַלן
און אין די שולעס און מען וועט עס אלעמאָל מער און מער.
און שמואַל צעסלער דאַרף זיך נישט אַ וואַסל טון און ווייטער
גיין אויף דעם וועג. ער האָט זיין וועג געפונען.

מלך ראויטש

בוּענאָס אַירעס, סעפטעמבער 1938.

פייגל אין דער לופטן

פייגל אין דער לופטן, שוועלבעלעך און מויבן.
האלטן קליינע קינדער די קעפעלעך געהויבן,
פאטשן מיט די הענטלעך, זינגען און קוועלן:
— ווארפט אונדז געלט א בייטל! קרענצעלעך קארעלן!

פייגל אין דער לופטן. קינדער אין די גאסן
קוקן צו דעם הימל: — פייגעלעך מיליאסן!
טייטלען מיט די פינגער, ווייזן אן צופרידן:
— פייגעלעך אין הימל פראווען איצט יארידן!

פייגל אין דער לופטן, קאראהאדן אייבן,
און א פאך אין מיטן, זילבער-ווייסע מויבן.
קינדער-פיסלעך האפען, א זינגעריי פון אלע:
— א חתונה פון פייגעלען, אין מיטן חתן-כֶּלֶת!

פייגל אין דער לופטן אין ווייטע ווייטן ציען,
פייגל אין דער לופטן פארשווינדן שוין אין פליען.
האלטן קליינע קינדער די קעפעלעך פארריסן:
— פליט פייגעלעך בשלום, לאזט אלע קינדער גריסן!

פיינע לעך

(קרייזשפיל)

איז די נעסט שוין אויסגעפלאַכטן
קילעכדיק און שיין ביו גאר,
ווינען אין דער נעסט, אין מיטן,
קליינע פייגעלעך א פאַר.
טראַ-לאַ-לאַ!
טראַ-לאַ-לאַ!
קליינע פייגעלעך א פאַר.

אין דעם לויטער-בלויען הימל
שיינט די זון פון אינדערפרי,
זינגען פייגעלעך די קליינע:
— ציף-ציף-ציף! און פי-פי-פי!
טרי-לי-לי!
טרי-לי-לי!
ציף-ציף-ציף! און פי-פי-פי!

פון דער נעסט ארויסגעפלוגן,
יאָגן פייגעלעך אין רוים,
מיט אַ דריי און מיט אַ טענצל,
פליען זיי פון בוים צו בוים:
פרו-פרו-פרו!
פרו-פרו-פרו!
פליען זיי פון בוים צו בוים.

אַנגעוויגט זיך אין דער לופטן,
אַנגעפלוגן און געדרייט,
זוכן ברעקעלעך, געפינען, —
עסן פייגעלעך מיט פרייד:
פיק-פיק-פיק!
פיק-פיק-פיק!
עסן פייגעלעך מיט פרייד.

זינקט אראָפּ די זון אין הימל,
נורען, טוליען זיי זיך פעסט,
מיט אַ זיסן טרוים און דרימל
שלאָפן פייגעלעך אין נעסט:
אַליע-ליי!
אַליע-ליי!
שלאָפן פייגעלעך אין נעסט.

פּרילינג מ'ארש

האלף!

האלף!

דער פּרילינג איז שוין דאָ!

אין ריינען, קינדער, שפּאַנט און גייט,
באָנדיסט דעם ליבן גאַסט מיט פּרייד:

האלף!

האלף!

דער פּרילינג איז שוין דאָ!

פּאַרויס!

פּאַרויס!

אין פּרילינגען ברייט און גרויס!

דער תּוֹמל העלם, די זון — צעשטראַלם,
עס גרינט אין פעלד און ס'בליט דער וואַלד.

פּאַרויס!

פּאַרויס!

אין פּרילינגען ברייט און גרויס!

צו פיר!

צו פיר!

אין פריילעכן מארשיר!

עס ציט דער וועג אהין, אהין,

וון אלץ איז פריש און ני, און גרין.

צו פיר!

צו פיר!

אין פריילעכן מארשיר!

געשפאנט!

געשפאנט!

אין פרילינגס ווונדערלאנד!

מיט יונגן טראט און לייכטן גאנג,

מיט העלער פרייד און מיט געזאנג,

געשפאנט!

געשפאנט!

אין פרילינגס ווונדערלאנד!

די פאסטושקע און די גענדזלעך

(קריוזשפיר)

די גענדזלעך שפרייזן,
די גענדזלעך שפרייזן
און צופן דעם גרינעם, דעם זאפטיקן גראָן.
עס גייט די פאסטושקע,
עס גייט די פאסטושקע
און רייסט מאַרגאַריטקעלעך ווייסע און ראָן.
טראַט - טראַט - טראַט!
טראַט - טראַט - טראַט!
און רייסט מאַרגאַריטקעלעך ווייסע און ראָן.

עם קניט די פאסטושקע,
עם קניט די פאסטושקע
און פלעכט פון די בלימלעך א פרעכטיקן קראנץ;
באצירט אירע לאַקן,
באצירט אירע לאַקן
און גייט אויף דער לאַנקע א פריילעכן טאנץ.
טראַ - לאַ - לאַ - לאַ!
טראַ - לאַ - לאַ - לאַ!
און גייט אויף דער לאַנקע א פריילעכן טאנץ.

עם שאַקלען צופרידן,
עם שאַקלען צופרידן
אין טאַקט, מיט די קעפלעך, די גענדזעלעך ווייס.
און הייבן די פיסלעך,
און הייבן די פיסלעך,
זיי טאַנצן אַרום דער פאסטושקע אין קרייז.
טראַ - לאַ - לאַ - לאַ!
טראַ - לאַ - לאַ - לאַ!
זיי טאַנצן אַרום דער פאסטושקע אין קרייז.

פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ!

פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ! פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ!
שפּירט דאָס פּאַסטעכּל גאָר פּיין
און די שעפּעלעך, די קלײנע,
טרייבט ער פּרי אין פּעלד אַרײַן.

פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ! פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ!
זינגען אונטער גראָן און בוים,
רוישט דאָס ווינטל, בוזמט דאָס טייכּל,
פּיפּן פּייגל אינעם רוים.

פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ! פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ!
האַלטן אונטער וואַלד און פּעלד,
זשומען בינגען, זינגען גרילן,
שפּירט אַרום די גאַנצע וועלט.

פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ! פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ, פּרֿיוֹ!
שפּירט דאָס פּאַסטעכּל אויף זיין פּלייט
און די שעפּעלעך, די קלײנע,
טאַנצן מעקענדיק פּאַר פּרײַד.

ציג און וואַלף

(קרייזשפיל)

אויף דער גרינער לאַנקע
שפילט אַ ציגעלע אַ ווייס,
שפילט אַ ציגעלע אַ ווייס.
גיט אַ צופ אַ גרעזל גרין,
שפרינגט אַהער און שפרינגט אַהין,
יאַגט זיך מעקענדיק אין קרייז.

פון דעם גרינעם וועלדל
קומט דער בייזער וואַלף צוגיין,
קומט דער בייזער וואַלף צוגיין;
מיט די אויגן בליצט ער ווילד,
מיט די ציינער קריצט ער ווילד,
פאַקט דאָס ציגעלע, דאָס קליין.

— וועלפל, האָב רחֲמָנוֹת!
וויינט דאָס ציגעלע אין שרעק,
וויינט דאָס ציגעלע אין שרעק:
— מיט די ציינער ביים מיך ניט,
עס מיך ניט, צערייס מיך ניט,
לאז מיך אָפּ און גיי אוועק!

אָבער פונדערווייטן,
צילט אַ יעגער שטילערהייט,
צילט אַ יעגער שטילערהייט,
טוט זיין ביקס אַ הויכן קנאל.
ניט דער בייזער וואָלף אַ פאל.
טאַנצט דאָס ציגעלע פאַר פרייד.

ש נ י ם

מיט שווייס געאקערט און געזייט —
שוין געל דער ווייץ, צום שניידן גרייט.
צופרידן שטראלמ דער קאלאָניסט:
זיין מי איז ניט געווען אומזיסט.

די זאנגען וויגן היז און הער
די קעפלעך פול, די קעפלעך שווער.
צופרידן שטראלמ דער קאלאָניסט:
זיין מי איז ניט געווען אומזיסט.

און אַטאָ קומט די שנייד־מאַשין,
אַ שניט אַהער, אַ שניט אַהין.
צופרידן שטראַלט דער קאַלאַניסט:
זיין מי איז ניט געווען אומזיסט.

עס וואַקסט די פרייד אין האַרץ און אויג
צוזאַמען מיט תבואַת־סטויג.
צופרידן שטראַלט דער קאַלאַניסט;
זיין מי איז ניט געווען אומזיסט.

און אין די פעלדער ווייט, העט־העט,
הילכט אַ ליד פון ברויט און זעט.
צופרידן שטראַלט דער קאַלאַניסט:
זיין מי איז ניט געווען אומזיסט.

ס'איז וואקאציע שנעל אנטלאפן

ס'איז וואקאציע שנעל אנטלאפן,
גוטע טעג פארשווינדן גיכער,
ס'איז די שול שוין ווידער אָפּן,
איצטער — צו די העפטן, ביכער.

כ'האָב געשטיפט אין ביימער־שאַטן
פון די וועלדער גרין באַבלעטערט,
אין די טייכן זיך געבאָרן
און אויף הויכע בערג געקלעטערט.

כ'האָב געזען אין דאָרף אין ליבן
ווי נאָטור האָט זיך געביטן:
מ'האָט אין סעדער פרוכט געקליבן
און אין פעלדער ווייז געשניטן.

האָב אײך אײצט אַ הויט אַ נייע,
אַ סך טינקעלעך און פיינער:
ס'האַבן זון און ווינטן פרייע
מיך פאַרברוינט ווי אַ ציגיינער.

אַבער גיך איז מיר אַנטלאָפן
מיין וואַקאַציע, ווי אַ וויכער,
סאיז די שול שוין ווידער אָפן,
אײצטער — צו די העפטן, ביכער.

דער בושל אין הארבסט

שטייט דער בושל אויף איין פוס,
איין אויג צו, דאס צווייטע אָפּן:
עסן דארף מען און מען מוז —
זענען זשאבעס זיך צעלאָפּן,
אויפן טייך־גרונט איינגעשלאָפּן.

אלע זומפן דורכגעשפּרייזט
און קיין איינציקע געפונען;
אלע ווערעם, אלע מיין,
זענען ערגעץ וווּ אנטרוגען,
ווי זיי וואָלטן אויסגערוגען.

אַנגעקומען איז דער האַרבסט,
אויס מיט זומער דעם באַריבטן!
קעלט און הונגער, אַמאָ שטאַרבסט
אין דעם וועטער דעם באַטריבטן.
— וואָס? אַ פּלי טון קיין עגיפטן?

האַט די רויו דעם קאַפּ פאַרבויוג

האַט די רויו דעם קאַפּ פאַרבויוג
און געאַטעמט קראַנק און שווער,
פון די שיינע בלומען-אויגן
האַט זי שטיל געלאָזט אַ טרער.

און באַדעקט מיט בלייכע פאַרבן,
האַט זי אויסגעזיפּצט פאַרשמאַכט:
— אױ, כ׳מוז שטאַרבן! אױ, כ׳מוז שטאַרבן!
ס׳האַט די קעלט מיך אומגעבראַכט!

האַבן ביימער הענט פאַרבראַכן
און געוואַרפן זיך אין שרעק:
— אַ, די לעצטע רויו אין גאַרטן,
גייט שוין אויך פון אונז אוועק!

האַט געוויינט דער גרויער הימל
און געשלוכצט האַט ווינט פון האַרבסט:
— רויון-בלימל, רויון-בלימל,
אך, ווי יונג אזוי דו שטאַרבסט!

א פ י י נ ל ט י ש

ס'האט א קליינמשיק שרעטעלע
צוגעקלאפט א ברעטעלע,
צו מייז פעמצטערל פון דרויסן.
ווייס איך שוין וואס ער איז אויסן:

זאמל איך פון טיש צונויף
און איך לייג אוועק דערנױף
נאָכן עסן, ברעקלעך אלע,
סיי פון ברויט און סיי פון תּלֵה.

איצט איז ווינטער און ס'איז קאלט,
קומען פייגעלעך פון וואַלד
מיט די ברעקלעך זיך קוויקן
און זיי פיקן און זיי פיקן.

זאמע צוויטשערן זיי לאנג,
זינגען אויס: „א שיינעם דאנק!“
נאכדעם פליען זיי פון ברעמל
צו דערציילן עם דעם שרעמל.

וועט דאס שרעמל גראבן מיר
אוצרות רענדלעך אן א שיעור,
כזועל דער מאמען שענקען אלע,
וועט זי קויפן ברויט און חלה.

א זאזוערונגע

ס'איז א שמחה אין די גאסן!
און עס דרייען זיך, און פליען
בלאנקע סערפענטינען-פאסן,
הורבעס ווייסע קאנפעטיען.

זענען ווינטן די קלעזמארים,
שטיבער-קוימענס — די טרומייטן,
און די פויקן מיט די טאצן —
זענען שילדן פון די קלייטן.

ציען ווינטן אויך מיט בויגנס
איבעה פידלען און זיי צופן
אויף די סטרונעס, אַנגעצויגן
אויף די טעלעגראפן-סלופן.

לאָזט די גאַנצע וועלט זיך מאַנצן
אין דעם שניי־זויסן געווימל,
מאַנצן לאַדנס, מאַנצן שטיבער,
ס'מאַנצט די ערד איצט מיטן הימל.

אויף די שויביקע געמעלן
גיבן קינדערלעך אַ כובע,
און זיי קוקן, און זיי קוועלן:
— מאַמעלעך, סאַ זאָוערוכע!

ניט צו גלויבן

פון א שמעטל אין איראָפּע,
שרייבט אזוי מיין אלטע באבע:

„כ'קען איך שרייבן, ליבע קינדער,
דאָ, ביי אונדז, איז איצטער ווינטער.

ווילדע זאווערוכעס ווייען,
ארץ איז דאָ באַדעקט מיט שנייען;

גרויסע קעלטן, פראַסט אויף שויבן. —
ס'איז צום שטוינען, נישט צום גלויבן.

היינט האָב איך זיך צוגעקליבן
און דער באַבען אויך געשריבן,

אז ביי אנדרז, דאָ, הערשן היצן,
שטיקט אזוי אין שטוב צו זיצן,

זוכן מענטשן ביימעהר־שאַטן
און איך פאַר צום ים זיך באַרן.

כישטעל זיך פאַר דער באַכעם מינע,
מורמלט: „גא דיר אַרגענטינע!

היצן, שרייבט ער, און דאָ — קעלטן,
עפעס גאָר פאַרקערטע וועלטן!“

און אין שטול, ביים הייסן אויוון,
וועט זי שעפטשען: „ניט צו גלויבן!“

די באַבע און די אייניקלעך

(קרויזשפּיל)

— ס'גייט די באַבע! ס'קומט די באַבע!
עפנט ברייט די דרויסן־טיר!
אלע אייניקלעך, אין רעדל,
טאַנצן פריילעך אַרום איר.
אַט אַזוי־אַ,
אַט אַזוי־אַ,
טאַנצן פריילעך אַרום איר.

זעצט די באַבע זיך אין מיטן,
אין אַ שטורל געבעט אין ווייס,
און די אייניקלעך, די קליינע,
קניען ארום איר אין קרייז.
אַט אזוי-אַ,
אַט אזוי-אַ,
קניען ארום איר אין קרייז.

— כוועל אַ מעשה אייך דערציילן
און אין איין וועג עפעס טאָן!
זאָגט די באַבע; אויף די אויגן
טוט זי אירע ברילן אָן.
אַט אזוי-אַ,
אַט אזוי-אַ,
טוט זי אירע ברילן אָן.

נעמט דערנאך א קנייכל באזול,
לייגט אריין אין שוים צו זיך,
מיט די לאנגע, דינע שפיזלען,
שטריקט די באַבע פלינק און גיך.
אַט אזוי-אַ,
אַט אזוי-אַ,
שטריקט די באַבע פלינק און גיך.

הייבט אַ מעשה אַן דערצוילן:
— וואָלד אַרויס און וואָלד אַריין!
נאָר אין סאַמע רעכטן מיטן —
שלאַפט די גוטע באַבע איין.
אַט אזוי-אַ,
אַט אזוי-אַ,
שלאַפט די גוטע באַבע איין.

א מַעֲשֵׂה אֱהִיֹ, א מַעֲשֵׂה אֱהֵר

— א מַעֲשֵׂה אֱהִיֹ, א מַעֲשֵׂה אֱהֵר!
אזוי הויבט אן די באַבע:
— האַט געלעבט א ברוינער בער,
מיט פיר לאפעס גראַבע.

האַט דער בער געוווינט אין הייל,
ווייט אין וואַלד, אין טיפן,
פלעגט ער טעג פארברענגען וויל,
טאַנצן, הוליען, שטיפן.

האַט דאַרט ווען דער סאַלאַווי
פערלדיק געזונגען —
איז דער בער אויף לאַפעס צוויי,
הין און הער געשפרונגען.

האַט דער פיקהאַלץ זיך צעקנאַקט,
אויפן בוים געפייקלט,
האַט דער בער אין גראָן, צום טאַקט,
קונציק זיך געקייקלט.

האַט קוקאַזוקע ווייט אין וואַלד,
אויפן צווייג געקוקעט —
האַט דער בער געהאַפעט באַלד,
פריילעך צוגעמרוקעט.

אַפגעטאַנצט טאַג אין טאַג אויס,
אויף די לאַפעס גראַבע.
אַ מעַשֶׁה אַרײַן, אַ מעַשֶׁה אַרויס!
אזוי לאַזט אויס די באַבע.

א ב ע ר

ס'האט מאטעלע זיך אָנגעטאָן
אין טאטנס פעלץ קאפויער
און זיך געשטעלט אויף אלע פיר,
און קוויטשעט אומגעהויער:

„א בער! א בער! א בו! א בו!
איך וועל איך באלד צעבייסן!
א בער! א בער! א בו! א בו!
איך וועל איך באלד צערייסן!“

האַט חֶבְרָה גלייך אַ לאַן געטאַן
באַהאַלטן זיך, אַנטלויפן.
ווער אויפן שטול, ווער אויפן טיש
און ווער אין ווינקל איוון.

שרייט רְחֵלֶע און טופעט מיט
די פיסעלעך די קליינע:
„אוי, מאַטעלע, אוי, מאַטעלע,
צערײס מיך ניט, כײַעל וויינען!“

און זיסעלע מיט מיישעלען
זיי ליאַרעמען צונאַמען:
„אויב דו וועסט בייסן, מאַטעלע —
דערציילן מיר דער מאַמען!“

און איצעלע לויפט הין און הער,
און שרייט, און מאכט געוואלדן:
אזוי פיל דאָ באהעלטערלעך —
און קען זיך נישט באהאַלטן — — —

די דריייעריקע שיינדעלע,
האט גאר זיך ניט דערשראקן,
לויפט לאכנדיק צו מאטעלען
און גלעט אים ביי די לאקן:

„דו מאטעלע ניט משעפען מיר,
דו מאטעלע א גוטער,
איך ווייס, דו טאקע ניט א בער,
דו אין דעם פאפאס פוטער!“

דאס צוואנציקסטע יאר הונדערט

איבער ימען העל-צעבלויט,
פירן שיפן אום דעם טויט:
היזן קרייצערס, מיט מיליאנען
שווארצע מיילער פון קאנאנען.

אויף יבֿשה — הין און הער,
באנען אַנגעלאָדן שווער,
שלעפן טאנקען און הארמאטן,
און באוואַפנטע סאַלדאטן.

אין דער לופטן קאָכט און זיט:
עדאַפלאַנען שטאַל־געשמידט,
טראַגן איבער לענדער, ימען, —
באַמבעס, היפּעריטן, סמען.

ראַדיאָ — ברענגט יעדע מינוט
נייס פון שחיטות און פון בלוט,
פון פאַנראַמען און רדיפּות,
און פון טייוולשע אסיפּות.

איז דער מאַמע גרייט צום קריג,
הענגט די שרעק אין מאַמעס בליק,
קינדער שוידערן פאַרווונדערט:

— ס'איז דאָס צוואַנציקסטע יאָרהונדערט? — — —

אויפן בארג, אין גרינעם גראז

אויפן בארג, אין גרינעם גראז,
שטייט א גינגאלדענער שלאָס,
זיצן מיידלעך צוויי אין דרינען
און זיי נייען, און זיי שפינען.

אייע ניט פון העלער פרייד
א צעשטראלמע וונדער-קלייד,
וועלן מענטשן גוט זיך פירן —
וועט זי ערד מיט דעם באצירן.

און די צווייטע ניט און שטריקט
אויס, א שאַל פון ריינעם גליק,
וועלן מענטשן זיך ניט שלאָגן —
ברענגט זי וועלט דעם שאַל צוטראָגן.

איז אין שלאָס א פענצטער דאָ,
וואַרטן מיידלעך יעדע שעה,
אז א ווייסע טויב זאָל קומען
און די העלע בשורה ברומען,

אז די מענטשן לעבן גוט
און פארגיסן ניט קיין ברוט,
ס'איז די ערד א בלומען-גארטן,
דו און שלום הערשן דארטן.

נאָר צום פענצטער, יעדע שעה,
קומט און קראַקעט ביז אַ קראַ:
— ערד איז טייל באַדעקט מיט פּגרים
און מיט יונגע ברידער-קברים! — — —

איפן באַרג, אין גרינעם גראַן,
אין דעם גיננאָלדענעם שלאַם,
נייען מיידלעך צוויי און שפינען,
און די טרערן רינען, רינען — — —

ווינגליד

שלאַף מיין קינד און כליפע נישט,
הונגער־נאכט פארהילט דיין וויגל,
שלאַפט שוין לאנג אן ברויט דער טיש
און אן א טראָפן מילך דאָס קריגל.
טרוימסטו ווען א ברויטל פריש —
הענגט אויף אים א גאלדן זיגל.
אליע־ליו!

שלאַף מיין קינד! אויף נאסער וואנט
דערמלען שאַטנס איינגעקלאַמערט.
דריי זיך איין אין אלט געוואנט,
קאלט און פינצטער איז אין קאמער.
אין דיין טאַטנס דארער האַנט
איינגעשלאָפן איז דער האַמער.
אליע־ליו!

שלאַף מיין קינד! די נאַכט פון נויט
וועט צערינגען ביי דיין וויגל.
ס'וועט א העלער מאַרגנרויט
שטורמען איר מיט פייער־פליגל.
זינגען וועט דער טיש מיט ברויט
און מיט מילך דאָס פולע קריגל.
אליע־ליו!

שלאף מיין קינדעלע, שלאף

שלאף מיין קינדעלע, שלאף,
שטייען אונטער דין וויג
איצט, א וויסינקע שאף
און א גאלדענע ציג.

דורך דער פינצטערעד נאכט
האט געיאגט מיט ווינט,
א מתנה געבראכט
האט די שאף פאר מיין קינד.

און פון האנדל צוריק,
איבער שטאק, איבער שטיין,
איז געשפרונגען די ציג
צו מיין קינדעלע קליין.

ברענגט די שאַת אָן אַ שיעור
גוטע מאַנדלען און גים,
און די ציג האַלט פאַר דיר
קליינע ראָזשינקעס זים.

אויף דעם גרויסן יאָרד
עס געקויפט, דיר געבראַכט,
נאָר די ציג זי איז מיר
און די שאַת איז פאַרשמאַכט.

שווער געווען זייער וועג,
גאַרן ביידע נאָך דו —
און די שאַת קניט אוועק,
און די ציג לייגט זיך צו.

שלאַת מיין קינדעלע, שלאַת,
סידרעמלען אונטער דיין וויג
איצט, די וויסינקע שאַת
און די גאַלדענע ציג.

ב א נ י נ ע ז

אַטאָ פינצטער נאָך געוועזן אין,
נאָך די נאַכט־שאַטנס צערינען
און עס היילכן שוין סירענעס
אין דעם לויטערן באַגינען.

כאַפט זיך אויף פון שלאָף דער טאַטע
מיט אַ מידקייט אין די בליקן,
און ער לאַזט זיך צו דער אַרבעט
אויפֿן רוף פון די פאַבריקן.

און מיין ברודער איז א שליאסער,
איילט ער אויפשטיין מיטן טאטן,
פרי מוז ער די שטוב פארלאזן
און אריין אין די ווארשטאטן.

און די שוועסטערס מיינע, גייען
ניטן שפראך פון דעם באגינען,
העמדלעך נייען, קליידלעך נייען,
הארעווען ביי די מאשינען.

טו איך אויך זיך אן וואס גיכער,
אייל מיט זיי און בין פארנומען:
כ'פאק די העפטן און די ביכער,
וויל אין שול דער ערשטער קומען.

ט ר א פ י ס

ווען איך גיי אין שול, באגינען,
זאגט די מאמע: „האָב אין זינען
און פארטראַכט זיך ניט, בשעת
דו גייסט דורכקרייצן אַ גאַס!“

האָב איך אויגן. נאָר אַנומלעט,
האַט מיך רויש פון שטאַט פארטומלעט,
ס'האַט באַגענגט מיך די גאַס,
מיט אַ לייאַרעם, מיט אַ רַעש:

אויבן רוישן עראַפלאַנען,
סובטעראַנעאַס, גאַסן-באַנען,
איבער, אין און אויף דער ערד —
שטאַל-געשמידטע פייגל, פּערד.

קלינגערייען, פילדערייען,
א גענרילץ פון די טראַמווייען,
אויטאָס ווילד פאַרטאַרעראַמט,
טרובען, יאַגן ווי פאַרסמט.

טומל, ליאַרעס און געשרייען —
סיחאַט מיך קאַפּ גענומען דרייען
און איד בין אין רויש פון שטאַט,
שיעור אַרונטער אונטער ראַד.

נאָר דער שוצמאַן, דער מונדירטער,
וואָס דעם טראַפיק רעגולירט ער,
דער עסקינע-וויוזשילאַנט,
האַט אַ הייב געטאַן די האַנט —

זענען רעדער שטיין געבליבן,
נישט צעמאלן מיד, צעריבן,
כ'בין בשלום דורך מיין וועג,
אפגעקומען בלויז מיט שרעק.

איז געדענק איד מאמעס ווערטער,
אין די אלע טראפיק־ערטער
און כ'פארטראכט זיך ניט, בשעת
איד גיי דורכקרייזן א גאס.

אלע אין דער פרי

(טרייזשפיל)

ראד ארויס, ראד אריין.
גאלדעלע דו פיין,
ווייז ווי אלע אין דער פרי,
וואשן מיר זיך איין.

ווייז ווי אלע אין דער פרי,
וואשן מיר זיך איין.

— מיט זיף די הענט און פנים, ריין,
און מיט בערשטעלע די ציין.
אט אזוי,
אט אזוי,
וואשן מיר זיך איין.

אלע: — אט אזוי,
אט אזוי,
וואשן מיר זיך איין.

גילדן פאן, גילדן פאן,
שטייסט אין מיטן קאן.
ווייז ווי אלע אין דער פרי,
טוען מיר זיך אן.

ווייז ווי אלע אין דער פרי,
טוען מיר זיך אן.

— די ריינע קליידער און די שיד,
קנעפלען גיד, און שנידן גיד.
אט אזוי,
אט אזוי,
טוען מיר זיך אן.

אלע: — אט אזוי,
אט אזוי,
טוען מיר זיך אן.

אויף די קני! אויף די קני!
ווייז אונדז איצטער, ווי
גוטע קינדער טרינקען מילך,
אלע אין דער פרי.

גוטע קינדער טרינקען מילך,
אלע אין דער פרי.

— דאס ברויט באשמירט מיט עפעס וואָס,
פרישע מילך א פולע גלאָז.
אַט אזוי,
אַט אזוי,
אלע אין דער פרי.

אלע: — אַט אזוי,
אַט אזוי,
אלע אין דער פרי.

ראַד אַרויס, ראַד אַרײַן.
גאַלדעלע דו פֿיין,
ווייז, ווי גייען מיר דערנאָד,
פֿלינק אין שול אַרײַן.

ווייז, ווי גייען מיר דערנאָד,
פֿלינק אין שול אַרײַן.

מיט חֶשֶׁק און מיט רענצלעך פֿול,
גייען מיר אין אונדזער שול,
אַט אַזוי,
אַט אַזוי,
פֿלינק אין שול אַרײַן.

אַלע: — אַט אַזוי,
אַט אַזוי,
פֿלינק אין שול אַרײַן.

איד שרייב שוין מיט טינט

א וואָד, אז איד שרייב שוין
מיט טינט און א פען.
וואָלט איר איצטער, מענטשן,
מיין העפט גאר געזען:

פארשמירט און פארגאסן.
פארשמוצט און פארפלעקט.
עס וויל מיר ניט פאלגן
מיין פען — און געעקט!

אַט גיט זי אַ שטאַך זיך
אין העפט מיט איר שפיץ,
דאָ לייגט זי אַ „בולקע“,
דאָ גיט זי אַ שפּריץ.

און גייט שוין נישקשט,
— עס קומט מיר אָן שווער —
דערלאנגט זיך דער טינטער
גאַר פּלוצלונג אַ קער,

און סיגלט מיר אַ צאָפּל
צעשראַקן דאָס האַרץ, —
גאַר סײַז שוין דאָס זייטל
פאַרגאַסן און שוואַרץ.

און הענט האָב איד — שרעקלעך!
די פינגער, אַצינד,
פון ערשטן ביז לעצטן
פאַרשמירטע אין טינט.

און טאָמער איז ווייניק,
— איך ווייס ניט פון וואָס —
איז שוואַרץ נאָך, אַ צולייג,
דער שפיץ פון מײן נאָז...

שוין גלייכער, אז איר זאָלט
מיד איצטער ניט זען.
ס'איז צָרוּת צו שרייבן
מיט טינט און אַ פען.

ס'איז גרינג צו זיין א לערער...

ס'איז גרינג צו זיין א לערער,
ס'איז גאר א קנאפער קונץ —
ער זיצט זיך ביי זיין מישל
און שרייבן הייסט ער אונדז.

מע מוז אים הערן רויק,
ניט געבן זיך קיין ריר.
און ער באפעלט כסדר —
א גאנצער קאמאנדיר:

— דו, קרייז ניט אויפן בענקל!
הע, שאר ניט מיטן שויד!
וואס קערסטו דארט דעם שינטער?
וואס שרייבסטו אויפן בוך?

און שמרענג איז ער אויף פויזעם —
איר האט ניט קיין באגריף,
מע מוז אים אלצדינג פאלגן,
מע טאר ניט טאן קיין שטיף:

— וואס גיסטו זיך מיט וואסער?
וואס קריכסטו אויף די ווענט?
הע, ווארף ניט מיט קיין שטיינערן
פארשמיר אים ניט די הענט!

ער האט כסדר טענות,
און טאן אלץ — הייסט ער אונד.
ס'איז גרינג צו זיין א לערער,
ס'איז א קנאפער קונץ.

ר א ד י א

האָבן מיר אין שול אַ ראַדיאָ,
ס'איז אַ זעלטענע מאַשין:
אַטאָ רעדט אַ מענטש אין לאַנדאָן,
אַטאָ זינגט מען אין בערלין.

און אַט גאָר אין ווייטן סטאַמבול,
פון אַ הויכן מינאַרעט,
רופט מען פרומע מאַכמעדאַנער
צו אַ תפילה אין מעטשעט.

אַט קלינגט אין פאַרין דער זייגער,
אַט איז אַ קאַנצערט אין רוים.
פאַר די עטערישע כוואַליעס
האַט דאָס ערדקויל ניט קיין צוים.

אַ, ווי שטאַרק איך וויל די סודות
פון דעם אַפאַראַט דערגיין.
כיוועל זיך איצטער פלייסיק לערנען
און וועל אַלצדינג שוין פאַרשטיין.

כ'האב ליב די פויזעס...

איר ווייסט? איך האב צום ליבסטן
די פויזעס אין דער שול.
דעה לערער רעדט אפ שעהען,
מע קען אויך ווערן דול.

דערציילט אזעלכע מעשהס
וואס בלויז גאר ער פארשטייט,
און וויל מען זאל גלויבן
אין אלע זיינע רייד.

אט האקט ער אונדז א משייניק:
די ערד זי דרייט זיך דארט.
איך זע ניט, און זי שטייט גאר
און רירט זיך ניט פון ארט?

עה קען גענוי אייך זאגן
ווי טיה עם איז דער ים,
ווי ווייט פון אונדז די זון איז,
ווי שטארק עם איז איר פלאם.

און וואס איר זאלט ניט נעמען —
איז ווייסט ער ווי און ווו,
און הייסט אונדז אלץ געדענקען —
וואס זאגט איר נישט דערצו?

אָט נעמט לְמִשָּׁל ציפּער:
איז ווי ער זאָגט — מוז זיין,
און מיך וואָלט גאַרניט אַרן,
ווען פיר מיט דריי, איז ניין.

מע מוז אים פאַלגן, הערן,
מען קען אוש ווערן דול.
האַב איך צוב ליבסטן טאַקע,
די פּוּיזעס אין דער שול.

ד ע ר ט א ל ע ר

איד קען אלץ אזוי שיין מאַלן,
כצייכן בילדער אָן אַ צאָל,
אַבער כ'זוייס ניט פאַרוואָס קיינער
גאָר, דערקענט ניט וואָס איד מאַל.

היינט האָב איד געמאַכט אַ גלעקל,
פרעג איד: — מאמע, וואָס איז דאָס?
ענטפערט זי: — דאָס איז אַ טעפל,
אָדער גאָר אזא מיין גלאַז!

ביהאב אין שול א פערד געצייכנט,
כ'זאג איך, טאקע אן אנטיק,
ווייז איך עס דעם לערער, מאכט ער:
— ס'איז דאך גאר א פיינע ציג!

ביהאב אנומלט אויסגעמאלן
גאר א פרעכטיקן פאיאן,
פאטשט מיין שוועסטערל די הענטלעך:
— מאמעלעך, סא שיינע קאזן!

כ'צייכן ווי דער בעסטער קינסטלער.
ביהאב שוין בילדער אן א צאל.
ס'איז אבער א גרויסע צרה:
מע דערקענט ניש וואס איך מאל.

אַ טאַל אַנט...

מענדל, „שמיר“ איז אַ טאַלאַנט,
צייכנט ער וווּ נאָר אַ וואַנט.
אין זיין גאַס און אין דער שול,
זענען ווענט באַמאַלן פּול.

אַנגעשמירט מיט קרייט און קויל
מענטשן, הענט און פּיס — אַ גרויל!
דאָ אַ טיש און דאָ אַ בעט,
דאָ אַ מאַלפּע, צי אַ שד.

רעדט דער לערער: „ס'איז אַ שאַנד
צו פאַרשמירן וווּ אַ וואַנט!“
און די מאַמע ברעכט די הענט:
„מענדל, שרייב ניט אויף די ווענט!“

נאָר עס העלפּט ניט וואָס מע רעדט,
וואָס מע מוֹסרט אים, מע בעט —
מענדל צייכנט נאָר אַ נאַנד,
ווי ער זעט אַ ריינע וואַנט.

ד י ט

קיטא איז כּסדר
פארשמירט אין שמוץ און בלאַטע,
ווייל גאנצע טעג איז ער נאָר
פארנומען מיט „פעלאַטע“.

ביי אים איז אַלץ אַ סחורה,
אַלץ זענען פילקעס ווילע:
אַ לימענע אַ גרינע
און פאַמעראַנצן פוילע,

אַ שטיקל אַלטע שמאַטע,
אַ שמוציקער פאַפירל
צונויפגעדרייט אין הויפן
פאַרבונדן מיט אַ שנורל.

ער שפילט ביי זיך אין צימער,
די מאמע בעט זיך: „ווארף ניט!“
ער הערט איר ווי דעם קאטער
און טרעפט אוווי מען דארף ניט.

אין שול, אויף יעדער פויזע,
איז ער א וועלטן-קערער;
ווען נאָר ער צילט אין טויער —
טרעפט ער אין נאָז דעם לערער — — —

ער שפילט אין גאָס אין מיטן
און שיסט כסדר „גאָלד“.
נישט איין מאָל האָבן אויטאָס
אום שיעור אויף שטויב צעמאַלן.

איז שמענדיק אַ פאַרשוויצטער,
דאָס פנים רויט — געפערלעך,
די אייגלעך ווילדע ברענען,
צעשויבערט זיינע הערלעך.

ער קען אין שול א וואָרט ניט,
ער איז דער ערגסטער שילער,
דערפאר איז ער אַ פֿקי
אין אלע פּוטבאַל-שפּילער.

ער קען זיי יעדן איינעם,
איז קלאָר אין אלע נעמען
און ווייסט פון אלע מאַטשן,
ווער עס געווינט ביי וועמען.

זיין מאַמע שרייט: „משומד,
נעם לערנען, שרייבן, מאַלן.
ביי וועמען ס'פליט דער מוח —
ביי קיטאָן פֿליען גאַלן!“

א ז ו נ ע נ ה א ז

מיר ווינען אין א קעלערשטוב,
אז ענגער און א קליינער,
דינגט קיינמאל דארטן ניט אריין
קיי זונענשטראל, קיי איינער.

מיין קראנק, פארטריקנט שוועסטערל
קוקט צו דער גאס אריבער
און רעדט פארבענקט: „ווי שיין עס שיינט
די זון אנטקעגנאיבער!“

זי קוקט מיט שווערן, שטילן צער
און מוז אין בעמל ליגן.
בין איד געפאלן אויף א פלאץ:
א שפיגלגלאז געקריגן,

און האַלטנדיק עס אויף דער זון,
ציל איך צו אונדז זיין גלאַנצן,
הייבט אָ אַ העלער זונענהאַז
אין קעלערשטוב צו מאַנצן.

שטראַלט אויף מיין אַרעם שוועסטערל
ביי יעדן לויכט און שימער,
און מאַנצט מיט פרייד אין בעמל אום:
„די זון איז דאָ אין צימער!“

צום אויסטאמאט

אויטאמאט, אויטאמאט,
ווארף ארויס א שאקאלאד!
האסט דאך שאקאלאד א וועלט,
ווארף-זשע איינס, פאר מיר, אן געלט!

ס'איז מ'ין טאטע שטארק געדריקט,
האט קיין ארבעט אין פאבריק.
און מ'ין מאמע, שוין פון לאנג,
ליגט אין בעט צעבראָכן, קראַנק.

קוים זי אַטעמט, קוים זי לעבט,
ס'איז ניטאָ אויף קיין רעצעפט
און אפילו ניט אויף ברויט,
ליידן אלע הונגער, נויט.

אויטאמאט, אויטאמאט,
ווארף ארויס א שאקאלאד!
האסט דאך שאקאלאד א וועלט,
ווארף-זשע איינס, פאר מיר, אן געלט!

דער שינפוזער

כ'פּוּז די שיד! איד פּוּז די שיד!
שטעל אַרויף דיין פּוּס דאָ גיך.

אַט איד גיב אַ נעם צוערשט
און אַ הייב די שיד מיט בערשט,

טאַנצן בערשט אַהין, אַהער —
איז קיין שטויב נישטאָ שוין מער.

איצט מיט פאסטע אינגעשמירט
און מיט וואקס אדורכגעפירט,

און געבארשט זיי פון דאָס ני —
ווערן שיד ווי שפּאַגל ני.

איצטער געם איד יערן שוד,
פויז ארום נאך מיט א טוך.

זעסט א גלאַנץ? עס בליצט און בלענדט.
סי סעניאָר, אַהער צען סענט!

די שפראך פון ביציקלעט

האַב איך מיר אַ ביציקלעט,
וואָלט איר הערן ווי ער רעדט,

ווי ער פֿענהט אין זיין גאַנג,
מיט גערויש און מיט געקלאַנג.

ווי אַך זעץ מיר נאָר אַרויף,
טוט אַ ברום דער זאַמל־שרויף:

— זיף נאָר פעסט! זיץ נאָר פעסט!
די פּעדאַלן צוגעפּרעסט,

שרייען אויס צו מיינע שיד:
— דרייט נאָר גיך! דרייט נאָר גיך!

לאָז איך מיר אַזוי אוועק
איבער גאַסן אין געיעג. —

בורטשען רעדער אַנגעבלאַזט:
— זיך צעיאַגט! זיך צעלאַזט!

און דער רול טוט שאַרף אַ זאַג
צו די הענט, ביי יעדן ראָג:

— קיר-ר-דעווען זיך פוין!
גאס ארויס! גאס אריין!

און דאס גלעקל הויד און קלאר,
מאכט א ווארע ווען איך פאר:

— קלינג-קלינג-קלינג! אוועק! אוועק!
שטייט מיר ניש אין מיטן וועג!

האלט דער פארמאז אן די וואך,
אין דער גאס און אויפן שליאך.

ווי א שטערונג — מאכט ער: — סטאפ!!
א געפאר! שטערל זיך אפ!

האב איך מיר א ביציקלעט,
וואלט איר הערן ווי ער רעדט,

ווי ער טענהט אין זיין גאנג,
מיט גערויש און מיט געקלאנג.

א קונצנמאכער

— האקום, פאקום, משירעקאקום!
גרילצט א הייזעריק געשריי.
שטייט אין מארק א קונצנמאכער,
ווייזט ער קונצן אלערליי:

שלינגט געצונדענע פאפירן
און ציט סטענגעס פון דער נאז,
ווארפט אן איי אין זיין צילינדער —
שפרינגט ארויס א גרויסער האז.

רוקט אין האלדז א שווערד א שארפן,
שטעכט זיך שפילקעס אינעם קאפ,
נאכדעם נעמט ער קנעפלעך ווארפן —
פאלן זיי אין געלט אראפ.

איצטער נעמט ער זיין צילינדער
אין די אויסגעדארטע הענט,
בעט ביים נייגעריקן עולם:
— מענטשן, שענקט מיר א פאר סענט!

שטייט און גאפט דער קליינער איצל,
קוקט אים אן פארווונדערט, שטום:
ניקלס מאכט ער דאך פון קנעפלעך —
וואס־זשע בעטלט ער ארום?

רייסט זיך איצל אויס א קנעפל,
טראגט אים אונטער און ער קוועלט:
— נא דיר ליבער קונצנמאכער,
מאך דיר פונעם קנעפל געלט!

א פ י ד ל ע ר

ס'האט דער טאטע, פון יארדל,
מיר געבראכט א נייע פידל.
דא, דע, מי, פא, סאל, לא, סי,
שפיל איד: מידל, דידל, די!

כ'האלט דאס קעפל אנגעבויגן
און פארגלאץ די ביידע אויגן.
דא, דע, מי, פא, סאל, לא, סי,
שפיל איד: מידל, דידל, די!

רעכטן טריט — פארויס אביסל,
קלאפ דעם טאקט צו מיטן פיסל.
דא, דע, מי, פא, סאל, לא, סי,
שפיל איד: מידל, דידל, די!

קוועלט און וונדערט זיך די מאמע:
— קענסט דאך אזוי גוט די נאמע!
דא, דע, מי, פא, סאל, לא, סי,
שפיל איד: מידל, דידל, די!

מוזיקאנטן

יאָסל מוזיק בלאַזט מרומיים,
האַלט אַ העפט צונויפגעדרייט,
מרובעט, ליארעמט, קאַכט און ברענט,
אזש סע ציטערן די ווענט:

טרו-טו-טורו! טרו-טו-טורו!
אזש סע ציטערן די ווענט.

מייש'ל האַלט פאַרקערט אַ פּאַן,
ס'איז פאַר אים אַ באַראַבאַן.
מיט אַ לעפּל פּויקט ער הויך,
צימבלט — אַזש סע גייט אַ רויך:
טראַם-באַם, ביס-באַם!
טראַם-באַם, ביס-באַם!
צימבלט, אַזש סע גייט אַ רויך.

בערל קוויטשעט, זינגט און שרייט,
האַלט דאָס קעפּל אויף אַ זייט,
שטאַק אויף שטעקל, היז און ציריק —
ס'איז אַ פידל מיט אַ סמיק:
טידל-דידל! טידל-דידל!
ס'איז אַ פידל מיט אַ סמיק.

איצל אַרבעט נעבעך שווער,
דרייט דעם קאַפּ אַהין, אַהער,
וואַרפט אַרויף, אַראָפּ די הענט —
איצל איז דער דיריגענט:
איינס, צוויי, דריי, פּיר!
איינס, צוויי, דריי, פּיר!
איצל איז דער דיריגענט.

ב ל י ט ע ל ע ד

פילפארבעדיקע קליידעלעך,
עס שפירן קליינע מיידעלעך.
פיל גלעקלדיקע שטימעלעך —
זיי שפירן זיך אין בלימעלעך.

רופט אויס די קליינע איטקעלע:
— כזויל הייסן מארגארעטקעלע!
דאס בלאַנדהאַריקע זיסעלע.
ווייל ווערן אַ נאַרציסעלע.

— מיר פאסט דער נאָמען ליליעלע!
שרייט אויס די קליינע ציליעלע.
— און איך הייס אַנעמאַנעלע!
זינגט מיט אַ ניגון סאַניעלע.

און מינעלע — זשאסמינעלע,
און חנהלע — טולפאנעלע.
סיקלייבט אויס א יעדעס מיידעלע
א נאמען פון א קווייטעלע.

— איך דארף קיין פרעמדן נאמען ניט!
קלינגט פלוצלונג אויף א שטימעלע:
— מיך רופט מען טאקע ריזעלע,
איך בין אליין א בלימעלע!

כ'שפיר מיט גאלדעלען אין צימער

כ'שפיר מיט גאלדעלען אין צימער,
האט זי איינפאלן — א וועלט.
בייט מיינ דאל זי יעדע רגע,
מוז איך טאן וואס איר געפעלט.

אטא דארף איך זיין איר שילער,
קומען לערנען אין איר שול.
מאכט זי גאר א קארוסעלע
און איך רייט שוין אויף א שטול.

— איצטער בין איך שוירלי טעמפל!

זאגט זי, גיט גראציעז א קני:

— שפיל פאפא אויפן הארמאניק,

איך וועל טאנצן פונקט ווי זי!

און באַלד ווערט זי שטרענג און ערנסט:

— איך בין איצט א דאָקטער, זיין!

ווערט מיין פען א טערמאמעטער

און זי מעסט מיך שוין די היץ.

— שא, איך גיי שוין קאכן עסן,

דו צעשייער דאָס געשיר!

שטייסט שוין ליידיק? נעם די ליאַלקע,

גיב נאָר אַכטונג גוט אויף איר!

כישפיל מיט גאַלדעלען אין צימער,

האַט זי איינפאלן — אַ וועלט.

בייט מיין ראָל זי יעדע רגע,

מוז איך טאָן וואָס איר געפעלט.

וויל איד אויך אזוי

זע איד ווי מיין טאטע שרייבט —
וויל איד אויך אזוי!
וויל די פען ניט גיין ביי מיר,
שטעכט זיך אן אין דעם פאפיר,
כיגיס די פינט אים און צעשמיר.
ס'איז א שווערע זאך אזא,
וויזשע מאכט עס טאטע, הא?
זאגט, איד בעט אייך, אי,
איד וויל אויך אזוי!

זע איך ווי די מאמע ניט —
ווייל איך איך אזוי!
נעם איך נאכטאן ווי זי טוט,
כהאלט די נאָרל דוכט זיך גוט —
נאָר צעשטעך מיך באַלד ביז בלוט.
ס'איז אַ שווערע זאך אזא,
וויזשע מאַכט עס מאַמע, האָ?
זאָנט, איך בעט אייך, איי,
איך וויל איך אזוי!

רויכערט זייער אַ ציגאַר —
ווייל איך איך אזוי!
קערט ער זיך אַ רגע אָפּ —
קאַפּ איך, פּיפּקע גיך: פּאַפּ-פּאַפּ!
הוסט איך און פאַררירי דעם קאַפּ.
ס'איז אַ שווערע זאך אזא,
וויזשע מאַכט עס זייער, האָ?
זאָנט, איך בעט אייך, איי,
איך וויל איך אזוי!

די שרעקעדיקע

כ'בין שוין באלד א מויד א גרויסע,
אבער כ'שרעק מיד ווי א האז;
ווי עם ווערט נאך נאכט אין דרויסן —
שטעק איך ניט ארויס די נאז.

כ'זיץ פארנורעט אין מיין צימער,
פענצטער שרעקן אזוי שווארץ.
גיט אין זיי א שארף, א שימער, —
פאלט מיר שיעור ארויס דאס הארץ.

מיט די עלטערן צוואמען,
אז איך גיי ביינאכט אין גאס,
טוליע איך מיד צו דער מאמען
און בין שטארק צעשראקן, בלאס.

וון א ווינקל — דוכט זיך לױערט
אום א שך מיט טױזנט הענט,
א געשפענסט איז יעדער מויער,
שווארצע ריזן אלע ווענט.

כ׳האָב אויף א פּאַפּיר מיסטאַמע,
ווען א טראַט געטאַן אין וועג,
ווילד א קױטש געטאַן: „אוי, מאַמע!“
און געשטאַרבן שיעור פאַר שרעק — — —

שרייען אלע: „מויד דו גרויסע,
זאָג פאַר וועמען שרעקסט זיך, וואָס?“
כ׳ווייס ניט! נאָר ביינאַכט אין דרויסן —
שמעק איך ניט ארויס די נאָז.

נ א כ ט ש פ י ל

פינצטער איז די נאכט און שפעט,
ליגט קליין גאלדעלע אין בעט.

שראפט און קלומט, שא און שטייל —
פראווען שפילגעצייג א שפיל:

אט איר אויסגעשטאפטער בער,
שפאנט אין צימער הין און הער,

זעצט צום פיאנעלע זיך צו,
שפילט און זינגט: — בודה! בודה!

שטייט די ריאלקע אויף מיט פרייד,
נעמט אן ביידע זייטן קלייד,

קניט גראציען, שטייט אויף צוריק,
טוט די הענטלעך א צעוויג,

אויף די שפיצן פינגער טרעט,
טאנצט א פרעכטיקן באלעט.

זעט עס פילקע — קוועלט אן גרויס,
האצט פון ווינקל-עק ארויס,

שפרינגט פאר שמחה, נאך א נאנד,
צו דער וואנט און פון דער וואנט.

מיקי-מייזל טוט א לויף
אויפן ביציקלעט ארויף,

יאגט צום טאקט אין ראד, אן הענט,
רונד ארום די אלע ווענט.

האלט די שפיל אן שיין און פיין,
ביז אין העלן מאג אריין.

ביז דער רויטער גומי-האן
ווערט אין כעס און בלאזט זיך אן,

גיש ער אויפן טיש א פלי
און א קריי: — קוק-די-קי!

שטיל זאל ווערן! רויק! שאטס! —
טוט ער פון געדולד א פלאץ.

הערט דער בער אויף די מוזיק,
לייגט זיך זיין ארט צוריק.

און די ליאלקע מיד און שטיף
פאלט אנדער אויפן דיל.

שרומפט די פילקע איין אין שרעק
שפרינגט אריין אין ווינקל־עק.

מיקי־מייזל שטעלט זיך אָפּ,
קריכט פון ביציקלעט אראָפּ.

קלינגט דער בלעך־זייגער אויס אַכט
און — קליין גאלדעלע דערוואַכט.

תִּיהֵלַעם לִיאֵלֶקֶע

שלעכט איז תִּיהֵלַע בױן גאָר,
שוּנַט איר לִיאֵלֶקֶע נִיט קײן האָר,
נִיט זי פּוּצט איר, נִיט זי צוּאַגט איר,
רַק זי שרײַט אויף איר און שלאָגט איר.

נעמט אין ערגעץ איר נִיט מיט,
זינגט איר קײנמאַל נִיט קײן ליד,
לײגט נִיט שלאָפן איר אין בעמל,
נִיט איר נִיט קײן קוש, קײן גלעמל.

מוט אַ ווײלע זיך אַ שפּיר —
באַלד שליידער איר אָן דיל:
— ביסט מיר לִיאֵלֶקֶע שוין דערעסן!
און — אין גאַנצן איר פאַרגעסן...

זענען ליאלקעס הענט צעדרייט
און אין בלאַטע איז איר קלייד,
איפן נאָז אַ פֿלעק אַ מיאוסן
און די שיכעלעך צערויסן.

וויינט די ליאלקע אין די נעכט:
— אױ, ווי חִיָּהֲלֵע איז שלעכט!
וואָלט די טיר געוועזן אָפֿן —
וואָלט זי גאָר פֿון איר אנטלאָפֿן.

א י ז ק י ד

קאכט דער משייניק שוין און זידט,
זינגט ער פריילעך צו א ליד:
— גול-גול-גול! און סיקי-סיק!
הערט מיין פרעכטיקע מוזיק!

ווערט באלד רויק אין דער קיד,
ווינדערן די כלים זיך:
— אוי, ווי שיין דער משייניק זינגט,
ווי געשמאק זיין שטימע קלינגט!

שפיצן אויערן די מעפ,
לעפל שאקלען מיט די קעפ,
מעלער ווינקען שטילערהייט,
גלעזער גלאנצן אזש פאר פרייד.

שרייט דער קאכלעפל פון וואנט:
— ס'איז דער משייניק א טאלאנט!
נאר דאס קריגל קרימט די נאז:
— אויך א ליד מיר! ווייס איך וואס!

אין הויפל

ביי דער בודע ליגט א הינטל
אויסגעצויגן, שטיל.
טוט א קיצל שטרוי א פיצל —
גיט ער הויך א ביל.

מאכט דאס הינטל: „האו!“

אויפן פענצטער ליגט א קעצל,
ווארעמט זיך אין זון.
זיך געוואשן נאָכן נאָשן —
וואָס־זשע ווייטער טון?

מאכט דאָס קעצל: „מיאו!“

הינטל: „האו!“

קעצל: „מיאו!“

גייט אין שטייג ארום דאָס הינדל
הין און באַלד צוריק,
גייט און נייגט זיך; שוין געלייגט זיך,
קוואַקעט זי פאַר גליק.

מאַכט דאָס הינדל: „קאַ-קאַ-קאַ!“

הינטל: „האַו!“

קעצל: „ביאַו!“

און דאָס הינדל: „קאַ-קאַ-קאַ!“

איז אַ בענקל — קינדלס פּערדל
און אַ בייטש — די רוט,
העלדיש רייט עס, פּריילעך שרייט עס,
ס'איז אים וויל און גוט.

מאַכט דאָס קינדל: „וויאַ!“

הינטל: „האַו!“

קעצל: „ביאַו!“

און דאָס הינדל: „קאַ-קאַ-קאַ!“

און דאָס קינדל: „וויאַ!“

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,
פינטלסט מיטן אייגל.
ביסט מקנא וואס איך עס?
נא א קיי פון בייגל!

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,
שאקלסט מיטן קעפל.
וואס, ס'איז ווייניק? דו ווילסט נאך?
נא א בים פון עפל!

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,
מרייסלסט מיטן בערדל.
מער קיין עסן האב איך ניט,
בעסער זיי מיין פערדל!

צווישן עופות

אין א שווארצן פראק פון אמלעס,
מיט א רויטע זיידן-וועסט,
גאַהדיק, דעם קאַפּ פאַרריסן,
גייט דער אינדיק איצט אין געסט.

שפּרייזט פאַמעלעך, אַנגעבלאַזן,
גיט קיין נויג זיך ניט צומאַל,
קוקט אויף יעדערן מיט ביטור
און ער באַלדערט אויפן קול:

— האלט אייך, האלט אייך ווייט! א ווארע!
סיגייט דער פיינסטער באלעבאס,
כיבין געלארן פון דער רייכסטער
פאווע, אין איר גארטן-שלאס!

ווערט א טומל צווישן עופות,
רייסן אלע זיך פון ארט,
לאכו, חווקו פון אינדיק,
ווארפט אים יעדער צו א ווארט:

— קוקורי-קאריקאטורע!
גיט א קריי דער רויטער האן.
ווינקען זיך די קאטשקעס איבער:
— קוואטש!! — עם הייבט זיך גארניט אן!

— קא-קא-קאמיש! אוי, ווי קאמיש!
גיבן הינדלעך אים א שטאך.
— גארישער בעל-גא-גא-גא-גא!
שרייען אים די גענדולעך נאך.

מוציקס תלום

די לבנה שווימט אין הימל.
הינטל מוציק כאפט א דרימל
אין זיין בודע. אויף די שטרויען
און עס תלומט זיך אזוי אים:

— נא, איך שענק דיר א מתנה!
זאגט און שמייכלט די לבנה:
— פעטע ביינדעלעך א בינטל,
ביסט א ליבער, ווילער הינטל.

נעמען שטראלן שעמערירן;
הייבן אן אויף זיי מארשירן
ווי אויף וועגן, אויף ארונטער,
פעטע ביינער, פריי און מונטער.

ווי זיי גרייכן נאָר צום באָרן —
פלעכטן אויס זיי קאראהאָרן
ארום מוציקן און שפּרינגען,
פליאַסקען פּריילעך צו און זינגען:

— מוציק, מוציק, הינטל שיינער,
נעם און גריזשע אלע ביינער,
ווי מיר שטייען, ווי מיר גייען,
און דו זאַלסט אונדז גרינג פאַרדייען!

מוציק לאַזט זיך לאַנג ניט בעטן,
כאַפט דעם ערשטן ביין דעם פעטן,
ווייל צו אים זיך פלייסיק נעמען —
רייסן זיך אים אויף די ברעמען.

קוקט ער דול — נישטאַ מער קיינער,
אויס מיט אלע פעטע ביינער.
— ליגנער, וווּ איז דיין מתְּנָה?
בילט ער הויך צו דער לבְּנָה.

דער קראַליס

פראווען היינט די מייז באַנקעטן,
איז דער קראַליס אויך פארבעטן.

שוין אַ שעה ביים שפיגל שטייט ער
און די לאַנגע וואַנצעס דרייט ער.

וויל די קראַלעכע זיך פלייסן —
בינדט זי אים דעם שניפס דעם ווייסן,

און די קראַליקלעך אין פירן
העלפן אים די שיד פארשנירן.

אַנגעטאַן דעם פראַק דעם שוואַרצן,
גיט ער זיך אַ כאַפּ ביים האַרצן:

— אוי, וואָס טוט מען, אוי, אַ צָרָה,
מיט די אויערן די שפּאַרע.

זע, זיי שטייען אָפּ און שטאַרן
ווי ביי אייזלען, ביי די גאַרן.

שטאַרקער דאַרף מען זיין פון אייזן,
זיך מיט זיי אין געסט באַווייזן.

מע וועט חוֹזֵק און שפּעטן.
ס'איז דער אַדל היינט פאַרבעטן,

סאַמע מייז אַריסטאָקראַטן. —
ווי-זשע קען איך זיי באַשטאַטן?

גיט די קראַלעכע אַ שמייכל
און אַ שרײַ אַרויס מיט שִׁכְל:

— שוּמָה איינער, נעם געשוויגטער
און באַהאַלט זיי אין צילינדער!

דאס פישעלע

שווימט א פישעלע
און שפיזט די בליקן,
זוכט א קרישעלע
זיך צו דערקוויקן.

מיטן עקעלע א שמיץ
און דאס וואסערל א שפריץ;
שוויים-שוויים — ווי א בליץ.

שמאכט דאס געדערמל
אין פוסטן בייכל.
אט איז א ווערעמל
אין מיטן טייכל.

מיטן עקעלע א שמיץ
און דאס וואסערל א שפריץ;
שוויים-שוויים — ווי א בליץ.

מיט אָפּן מיילעכל
צו אים געפליטערט;
אין לעצטן וויילעכל
שטאַרק אויפגעציטערט.

מיטן עקעלע אַ שמיץ
און דאָס וואַסערל אַ שפּריץ;
שוויים-שוויים — ווי אַ בליץ.

דערזען אַ שמדוקעלע,
אַ שאַטן שלאַגן —
אין אויגנבליקעלע
זיך אָפּגעטראַגן.

מיטן עקעלע אַ שמיץ
און דאָס וואַסערל אַ שפּריץ;
שוויים-שוויים — ווי אַ בליץ.

— א ווענטקע איבער מיר,

א מענטש דערנעבן —

איז הונגער ליבער מיר

און בלייבן לעבן!

מיטן עקעלע א שמיץ

און דאס וואסערל א שפריץ;

שוויים־שוויים — ווי א בליץ.

א ש ט י ב ע ל ע

צוויי קליינע זשוקעלעך
גראָבן מיט די שנוקעלעך,
ראַיען אויס אַ גריבעלע,
בויען אויס אַ שטיבעלע.
שאַרן זאָמֶר און מיטן לייט,
וועט עס זיין אַ פיינע היים.

אויסגערייניקט שוין אין מיטן
און אַ פענצטערל געשניטן.
— גאָט זאָל שירעמען און היטן,
אז עס זאָל זיך ניט צעשיטן.

זיי דארפן מעבל האבן
און הערן אויף צו גראבן.
מיט די פיסל־זעגעלעך,
מיט די שארפע נעגעלעך,
מיט די צווענגל־שנעבעלעך —
מאכן זיי די מעבעלעך.

דאָ געפיקט און דאָ געשניטן,
דאָ געזעגן אין דער מיטן.
— גאָט זאָל שירעמען און היטן,
אז עס זאָל זיך ניט צעשיטן.

פון א גרינע בלעטעלע
מאכן זיי א בעטעלע.
פון א קארע־קרישעלע
מאכן זיי א טישעלע.
און פון ברומען־שטענגעלעך —
שטולכעלעך און בענקעלעך.

אלץ צעשטעלט ביי זייט, אין מיטן,
שיינען זשוקעלעך צופרידן.
— גאָט זאָל שירעמען און היטן,
אז עס זאָל זיך ניט צעשיטן.

שטייט דאָס שטיבל פארטיק שוין,
אויסגעפונצט גרויסארטיק שוין.
נעמען געסט צו קומען דאָ,
ווינטשעווען און זשומען דאָ,
פליגעלעך און בינעלעך,
פלאַטערלעך און שפינעלעך,

היישעריקן און מאַסקיטן;
ברכות שימן זיך און שימן:
— גאָט זאָל שידעמען און הימן,
אַז עס זאָל זיך ניט צעשימן!

די קראנקע טשערעפאכע

איבער גלאטע וועגן, פלאכע,
קריכט די גרויע טשערעפאכע.
אָד! אָד!
טשאַפ! קראָד!
אַט אזוי די גאַנצע וואָד.

איז אַר פּוס, אין סאַמע מיטן,
פון אַ שאַרפן שטיין צעשניטן.
אָד! אָד!
טשאַפ! קראָד!
אַט אזוי די גאַנצע וואָד.

צו דער שלאנג דעם דאקטער אירן,
הינקט זי, שלעפט זי זיך קורירן.
אָד! אָד!
משאַפ! קראָד!
אַט אזוי די גאַנצע וואָד.

קריכט זי צו די שלאנגען-היילן,
וויל איר קראנקן פום פארהיילן.
אָד! אָד!
משאַפ! קראָד!
אַט אזוי די גאַנצע וואָד.

און ס'איז מעגלעך, און אינגיכן
וועט זי שוין אהין דערקריכן.
אָד! אָד!
משאַפ! קראָד!
אַט אזוי די גאַנצע וואָד.

קאץ און קעצעלעך

(קרייזשפיל)

— גייט אין רעדל קעצעלעך,
איך וועל שטיין אין קאן,
כיוועל איך לערנען. מליינינקע.
וואס איר האט צו טאן.

— מאמע קאץ, מאמע קאץ,
ביסט דאך קלוג און גרויס,
וואס דו וועסט אנדרו הייסן טאן —
פאלגן מיר דיר אויס!

— אָט איז מילך אַ טעצעלע,
שטעלט זיך איצט אוועק,
זאל א יעדעס קעצעלע
לעקן גיך: לעקלעק!

— מאמע קאץ, מאמע קאץ,
ביסט דאך קלוג און גרויס,
וואס דו וועסט אנדרו הייסן טאן —
פאלגן מיר דיר אויס!

— דארפן אלע קעצעלעך
זויבער זיין ביז גאָר,
מיט די קליינע לאַפקעלעך
וואַשט און קעמט די האַר.

— מאַמע קאַז, מאַמע קאַז,
ביסט דאָך קלוג און גרויס,
וואָס דו וועסט אונדז הייסן טאָן —
פאַלגן מיר דיר אויס!

— איצטער, אלע קעצעלעך
לויפט אַרום אין קרייז,
טאַנצנדיק און שפּרינגענדיק
יאָגט זיך נאָך די מיינ.

— מאַמע קאַז, מאַמע קאַז,
ביסט דאָך קלוג און גרויס,
וואָס דו וועסט אונדז הייסן טאָן —
פאַלגן מיר דיר אויס!

מײַזן-עקססוֹרסיע

קליינע מייוועלעך, אין קאָרו,
שפּאַנען זשאַבעס אין אין פּאַרן
אין קאַרעטעס, און זיי פּאַרן
ווייט אויף אַ שפּאַציר.

גילדערנע געשפּאַנען גלאַנצן
אויסגעפּוצט אין בלומען-קראַנצן,
און די זשאַבעס שפּרינגען, טאַנצן
פלינק אויף אַלע פיר.

זשאַבעס שפּרינגען: שפּרינג! שפּרינג!
גלעקלעך קלינגען: קלינג! קלונג!
מייוועלעך טומלען, זידן,
האַצקען זיך צופּרידן.

שוין דאס פעלד אדורכגעשניטן
און א גראבן אויסגעמיטן.
אין דעם וועלדל, דעם צעבליטן,
פארן זיי אריין.

זינגען פייגל ווען זיי קומען,
בינען, פליגן פריילעך זשומען,
און די שמעקעדיקע בלומען —
גריסן זיי גאר פון.

זשאבעס שפרינגען: שפרינג! שפרונג!
גלעקלעך קלינגען: קלינג! קלונג!
מיזלעך טומלען, זידן,
האצקען זיך צופרידן.

נעבן רוטע מוכאמארן,
זינגען שרעטעלעך אין כארן.
האלטן מיזלעך איין דאס פארן,
שטייגן אלע אויס.
און מיט פריילעכע געשרייען,
זיך צעפארנדיק אין אין צווייען —
טאנצן זיי אין גלייכע רייען,
מוזי אנטקעגן מוזי.

זשאבעס שפרינגען: שפרינג! שפרונג!
גלעקלעך קלינגען: קלינג! קלונג!
מיזלעך טומלען, זידן,
האצקען זיך צופרידן.

האצקען לעבעדיק און מונטער,
ביז די זון פארגייט ווי צונטער;
דעמאלט ברעכט דער טאג זיך אונטער,
שטילט זיך די מוזיק:
ס'ווערן שרעטלעך אנטשוויגן.
מיזלעך זאט פון פארגעניגן,
אין די קאטשן איינגעשטיגן —
לאזן זיך צוריק.

זשאבעס שפרינגען: שפרינג! שפרונג!
גלעקלעך קלינגען: קלינג! קלונג!
מיזלעך טומלען, זידן,
האצקען זיך צופרידן.

מִקִּי-מִיִּז

(קריוזשפיל)

קינדער, שמעלט זיך אין אַ קריין,
אלע זענען מיקי-מייז.

מיקי-מייזל, מיקי-מויז,
קום אריין און גיי ארויס.

דא אין מיטן ליגט אַ קעז,
גנבע זיך אריין און עס.

מיקי-מייזל, מיקי-מויז,
קום אריין און גיי ארויס.

ליגט אַ ברויטל אויפן טיש,
גריזשע אַפּ פון אים אַ קריש.

מיקי-מייזל, מיקי-מויז,
קום אריין און גיי ארויס.

שטייט דא מיילך א פולער מאַפּ,
גיב א לעק און טראַג זיך אָפּ.

מיקי-מיוזל, מיקי-מוזי,
קום אריין און גיי ארויס.

שוין פון אלץ גענאָסן פֿיין,
שיק א צווייטע מוזי אריין.

מיקי-מיוזל, מיקי-מוזי,
קום אריין און גיי ארויס.

ר א ס ע

מיקי־מייזל איז געקומען
פון דער שול מיט א געוויין:
— הייזי מאמע! הייזי מאמע!
כ'זועל שוין מער אין שול ניט גיין!

מיקי־מייזעכע די מאמע
האט ארומגעכאפט איר קינד:
— וואס האט זיך מיט דיר געטראפן?
זאג מיר, וויי איז מיר און וויינד!

— הייזי מאמע! הייזי מאמע!
מיקי־מייזל האט געקלאגט:
— אונדזער ראסע איז די ערגסטע,
האט דער לערער היינט געזאגט,

אז מיר האבן לאנגע עקן
און מיר גריזשען אפ די וועלט;
אונטערערדישע אסיפות
פירן מיר געהיים, פארשמעלט.

און די קינדער מאכן חוץ,
אלע טרייבן מיר אוועק,
העזל שנעלט מיר נאָר אין אויער,
הענדל צופט מיר פארן עק.

מיקי־מויזעכע די מאמע
גלעט איר קינדל מיט אַ קרעכץ:
— נו, נו, וויין ניט! אַ פֿאַרדאַרבן
איז די וועלט און פול מיט שלעכטס!

מיקי־מיזל אָבער כלִיפֿעט
און פֿאַרגייט זיך אין געוויין:
— הי־הי מאמע! הי־הי מאמע!
כזויל שוין מער אין שול ניט גיין!

מִיקִי-מוֹיז

מִיקִי-מוֹיז,
מִיקִי-מוֹיז,
אִיז אוֹיף אַ שפּאַציר אַרום,
שפּרײַזט אין פּעלד
ווי אַ העלד
אין דער ווייטער וועלט.

אַרע גלעזעלעך אין וועג
גלעטן אויס איר לאַנגן עק,
בלום און קווייט
ווי זי גייט —
גריסן זי מיט פּרייד.

מִיקִי-מוֹיז
הייבט די טריט,
זינגט זיך פּריילעך צו אַ ליד:
— טראַ-לאַ-לאַ!
האַפּאָ-פּאַ!
כ'בין אַ העלד אַזאַ!

נאָר פון גראַבן לעבן וועג,
לוערט פיקסל ריזן־עק,
שפּרינגט אַרויס
שטאַרק און גרויס,
גלייך אויף מיקי־מויז.

מיקי־מויז,

מיקי־מויז,

לאַזט זיך לויפן צו איר הויז,

יאַגט אין שרעק,

שמייסט איר עק

אין די זייטן וועג.

פיקסל אַבער גיט אַ שפּרונג,

טוט אַ פאַק און גיט אַ שלונג

מיקי־מויז,

מיקי־מויז.

איז די מעשה אויס.

שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה

7	פייגל אין דער לופטן
8	פייגעלעך (קרייזשפיל)
10	פריילינגס מאַרש
12	די פאסטוושקע און די נענדולעך (קרייזשפיל)
14	פלו, פלו, פילי!
15	ציג און וואָלף (קרייזשפיל)
17	שניט
19	ס'איז וואַקאַציע שנעל אַנטלאָפֿן
21	דער בושל אין האַרבסט
22	האַט די רויז דעם קאַפּ פאַרבויןן
23	א פייגלטיש
25	א זאָווערוכע
27	ניט צו גלויבן
29	די באַבע און די אייניקלעך (קרייזשפיל)
32	א מעשה אהין, א מעשה אַהער
34	א בער
37	דאָס צוואַנציקסטע יאָרהונדערט
39	אויפן באַרג, אין גרינעם גראָז
41	וויגליד
42	שלאָף מײן סינדעלע, שלאָף
44	באַגינען
46	טראַמיק
49	אַלע אין דער פרי (קרייזשפיל)
53	איך שרייב שוין מיט מינט

56	ס'איז גרינג צו זיין א לערער...
58	ראריאָ
59	כ'האָב ליב די פּויוועס...
61	דער מאָלער
63	א טאַלאַנט..
64	קיטאָ
67	א זונענהאַז
69	צום אויטאָמאַט
70	דער שיכּפּוצער
72	די שפּראַך פּון ביציקלעט
74	א קונצנמאַכער
76	א פּידלער
77	מוזיקאַנטן
79	בלימעלעך
81	כ'שפּיל מיט נאָלדעלען אין צימער
83	וויל איך אויך אזוי
85	די שרעקעדיקע
87	נאַכטשפּיל
90	חיה'לעס ליאַלסע
92	אין סיד
93	אין הויפּל
95	ציגעלע, מיגעלע, סאַמינקע
96	צווישן עופּות
98	מוציקס חלום
100	דער קראָליק

זייט

102	דאס פישעלע
105	א שטיבעלע
108	די קראַנקע משערעפּאַכע
110	קאַז און קעצעלעך (קרייזשפּיל)
112	מייזן-עקסקורסיע
115	מיקי מייז (קרייזשפּיל)
117	ראַסע
119	מיקי מויז

פארטייטשונג פון די שפאנישע ווערטער :

פאליצימאן, פאליציאנט	— — — — —	וויזשילאנט
פארקער, גאסן-באוועגונג	— — — — —	טראפיק (א)
אונטערערדבאן	— — — — —	סובטעראניא
יא, מיין הער	— — — — —	סי סעניאָר
ראָג גאָס	— — — — —	עסקינע (א)
פילקע, באָל	— — — — —	פעלאַטע (א)

דערשינען אין בוענאָט איירעם, אין
מאָנאַט יולי פון 1939 אין דער
דרוקעריי „פּאַליגלֶאַטאַ“
פון מ. פּערצאַווסקי
קאַריענטעם
3114
*

FEIGL IN DER LUFTN

(PAJAROS EN EL AIRE)

POESIAS Y RONDAS
PARA NIÑOS

DE

SAMUEL CHESLER

TUCUMAN - ARGENTINA

1 9 3 9